

דברי תורה

פרשת ראה תשפ"ו

גליון תקנד

דבר תורה

דברות קודש מאת כ"ק מרן רבינו הגאב"ד זצוק"ל

רעוא דרעוין פרשת ראה תשע"ו

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה וגו'.

במדרש רבה (פרשה ד סימן ג) ראה אנכי א"ר אלעזר משאמר הקדוש ברוך הוא הדבר הזה בטיני באותה שעה (א"כ) מפי עליון לא תצא הרעות והטוב אלא מאיליה, הרעה באה על עושי הרעה והטובה באה על עושי הטובה, ע"כ. וקשה דמפשטות לשון הפסוק ראה אנכי נתן וגו' משמע שהשי"ת הוא הנותן לפני האדם ברכה וקללה ולא שבא מאיליה, וצ"ב.

וי"ל בדרך פשוט, ע"פ משל לאב נאמן שגידל את בנו במסירות מראשית עריסתו, עד שהלך הילד וגדל והיה לאיש, ולא הצורך עוד לאביו שילווה וידריכו על כל צעד, ועתה עומד הבן על פיתחי החיים העומדים לפניו לילך בהם לדרך, ויאמר האב לבן דע לך בני אהובי כי שני דרכים לפניך, בדרך זו תלך ותמצא בו אור ומרגוע לנפשך, ובדרך זו אל תלך שבו מצויים חיות ולסטים רעים הפוגעים בכל, היזהר נא בני לבחור בדרך הטוב והישר. כך הדבר בישראל עם קדוש, שהקב"ה אב הרחמן הוציאם ברוב רחמים וחסדים מארץ מצרים, גידלם וטיפחם כאשר ישא האומן את היונק, עד כי הגדילו והיו לאיש אשר רוח בם. ועתה בא הקב"ה ואומר לישראל אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, כלומר שני דרכים לפניכם באחד תשכון הברכה והחיים ובאחד שוכן הקללה רח"ל, 'את הברכה' כלומר הדרך שבו שוכן הברכה, הוא 'אשר תשמעו אל מצות ה' אליכם', שהשמיעה לקול ה' הוא הדרך המובחרת אשר בו שוכן הברכה ומקור החיים, 'הקללה' היינו דרך הקללה הוא 'אם לא תשמעו אל מצות ה' אליכם' שם לא תשמעו וגו' אתם צועדים והולכים בדרך אשר בו הקללה. ובידכם מסור הדבר להחליט ולבחור באיזה דרך לילך אם בדרך הברכה אשר בו תקבלו כל טוב, או בדרך הקללה רח"ל, אבל מאיתי לא תצא הרעה והטובה, שאתם הנוטלים וקובעים הדבר לעצמכם.

או יאמר בדרך אחרת לבאר דברי המדרש הנ"ל. גם לבאר מילת 'ראה' אנכי נתן וגו' שלא מצאנו לשון זה בשאר מקומות בתורה. דהנה מפי עליון לא תצא הרעה, שכל מה שעושה ה' בעולמו הכל לטובה בחסד וברחמים, ואף הייסורים והעונשים שעוברים על האדם תכליתם לטוב גמור, או משום מיוק עונות, שכיון שהקב"ה מרחם על האדם אזי מביא עליו ייסורים שע"י כך נתמקד כל עונותיו ובא טהור וזכאי לפני ה', או ע"ד דכתיב את אשר יאהב ה' יוכיח.

והנה על פי רוב האדם עצמו אינו יודע כלל מעמדו ומצבו האמיתי בעבודת ה', אם הולך ומתיצב הוא על דרך טוב ואם כשר מעשיו בעיני ה' ועולה לנחת רוח לפניו ית', או שח"ו סר מן הדרך ותכליתו ליישר גהינום רח"ל. והסימן לאדם לידע מעמדו ומצבו בעבודת ה', אם צריך להיטיב דרכו להתחזק ולשפר מעשיו ודרכיו, או שזכה ועבודתו נתקבל ברצון לפניו, ע"י שיתבונן

- צדיק כתמר יפרח -

הגליון מוקדש לזכר נשמת רביה"ק והטהור רשכבה"ג נר ישראל ממושיך דרך רבותינו הקדושים מוסדי דור דור נ"ע

מרן רבינו יואל בן הרה"ק חנני' יו"ט ליפא זי"ע ועכ"א

עלה בסערה השמימה ביום כ"ו מנחם את תשל"ט לפ"ק לדאבון לב כל בית ישראל

פרנס החודש

- לזכרון עולם בהיכל ה' -

הגליון מוקדש לזכר נשמת הרבני הנכבד והמפורא, בנה ומקים עולמות של תורה ודעה צדקה וחסד, פור מוהנו לכל דבר שבקדושה, נפשו קשורה בנפש צדיק אותו אדונו כ"ק רבינו הגדול זי"ע ולמען מסר כל לבו וכל אשר לו, ה"ה

הרה"ח מוהר"ר יקותיאל ראזנער ז"ל

בן הנדיב המפורסם הרה"ח מוהר"ר שלמה יחיאל מיכל ז"ל

ראש הקהל דקהל יואל ה' קארלסבורג

נלב"ע ר"ח אב תשפ"א לפ"ק לדאבון לב כל מטריו - ת. נ. צ. ב. ה.

יהי רצון שיהי למליון טוב בעד המשפחה הקדוק, ויזכו להמשיך בדרךיו המפוראים, ושעליו בנספוקם בכל תענוגים, עם שיימלא דשמיא מרוב מתן אושר ועושה, זכות מעש צדקה וחסד שורע בעולם הזה ועשור לו לחרות עולם, ע"י נטח שירותם ה' על עמו ועל נחלתו ויחיהם אכל ציון וירושלים בשיעו של ישראל בבית נא"ב כ"א.

דבר הכתבים

דברי תורה - תשובות - בירורי הלכה - מכתבים - הסכמות - המלצות

שנכתבו ונרשמו בכת"ק

של כ"ק רבינו הגאב"ד זצוק"ל

קעב.

רשימות כת"י מסיפורים ועינים מכ"ק מרן רשכבה"ג רבינו הקדוש מסאטמאר זי"ע

לרגל יומא דהילולא קדישא כ"ו אב

ב"ה, ג' מנחם אב תשנ"ד

סיפור לי ר' יוסף [אשכנזי] מושב"ק, שבעת שהי' חתן ועשו נוסח החתונה בריוועל ואביו ר' פייביש ע"ה הי' כותב בין התוארים שכותבין גם 'בנן של קדשים', ור' יוסף מיאן בזה שיכתבו בנש"ק, כי כלפי שאר החברים שלו לא הי' לו ניוחא בזה, ואביו דווקא הפציר שכן יכתבו ג"כ בנש"ק בין התוארים. והי' ויכוח עד שאמר לו אביו נלך ונשאל את פי אדמו"ר שהי' אז אב"ד דסאטמאר, והציע דבריהם לפניו, וענה להם אדמו"ר זצ"ל, דשאר התוארים שכותבין הבחור המופלג בתור"ש החו"ב יש לפקפק בזה אם הוא אמת, אבל התואר בנש"ק זה אמת שכן הוא הדבר, ודווקא את זה דהיינו האמת אתם

המשך בעמ' ב'

פרנס השבוע

- לזכרון עולם -

לזכרון עולם האשה החשובה

מרת **פעל** בת מוהר"ר יוסף מרדכי ע"ה

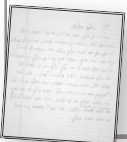
נפטרה ביום כ"ו אב תשס"ב

נתנב"ע ב"ה הרבני החסיד הנדיב המפורסם הרה"ח

מוה"ר ר' יחזקאל אייזיק וויינשטאק

יהי רצון שיהי למליון טוב בעד המשפחה הקדוק, ויזכו להמשיך בדרךיו המפוראים, ע"י נטח שירותם ה' על עמו ועל נחלתו ויחיהם אכל ציון וירושלים בשיעו של ישראל בבית נא"ב כ"א.

נא שלא לשייך בהגליון בשעת התפלה וקריאת התורה וחזרת הש"ץ כמבואר בשו"ע

דבר התשובה

שו"ת בע"פ משלחנו של כ"ק מרן רבינו הגאב"ד זצוק"ל

תשה. שאלה: המעיל שלובשין להגן מפני הגשם, יש מהם שאין חלק העשו לכתות הראש תפור עם שאר הבגד, אלא מחובר אליו ע"י 'סנעפס', העשו לחברו או להסירו כפי הצורך, אם מותר לצאת בשבת בעיר שאינו מעורב בשעה שהוא מחובר אליו רק ע"י 'הסנעפס' ואינו יורד גשם והוא תלוי ומופשל לאחריו.

תשובה: כיון שהדרך לצאת כן, כדי שיהיה מוכן ללבוש בשעה שיורד גשם, א"כ הוי חלק מהבגד ומותר לצאת בו.

תשובה: שאלה: ה'טעיפס' של 'מוזיק' שנתפשט בימינו לרוב, ויש מהם ששרים בו פסוקי התורה אמנם השירים אין בהם שום זיק של קדושה, ואין מעורר את האדם לתורה או ליראת שמים, והם ניגונים משונים אשר מגשם את האדם ומושכו לחומרות, אם מותר לקנות 'טעיפס' כאלו, או להאזין לשירים כאלו.

תשובה: בוודאי יש למנוע מלקנות 'טעיפס' כאלו, הרי נמצאים גם בימינו 'טעיפס' שיש בהם יראת שמים, שנעשו ניגונים נאים ע"י 'ערליכע אידן' אשר מעוררין את האדם לטובה, ועל כגון זה יש היתר. ובודאי שלא יהיו רק ניגונים של יהודים ולא של נכרים חו"ל.

ביאורים ובירורים מבני הגה"צ אבד"ק בית יחזקאל שליט"א

א. כמבואר סימן ש"א (סעיף כ"ג) במג"א (סקל"ד) דמותר לצאת בקפוני" התפורה מאחוריה. והובא בחיי אדם (כלל נ"ו אות ט"ו) ובביה"ל (ד"ה שדרכו) ובשאר פוסקים, והטעם כיון שדרכו להיות מחובר, א"כ הוי חלק מהבגד ובטל להבגד כמבואר ברמ"א שם, ומשמע פשוט מדברי הפוסקים הנ"ל דאפילו אינו בשעת הגשמים רק תלוי עכשיו מותר, ומפשטות לשון המג"א היה נראה לכאורה דבעינן שיהיה תפור, אבל בקצות השלחן (סימן קט"ו סקל"ד) כתב וז"ל: ובזמננו דרך הקפוט שחולין אותו בכפתורים שעל ראש בגד ולא הוי משוי כיון דכן דרך לבישתו, אבל צ"ע אם אין חשש דלמא נפיל ואחי לאחוי עיין בשמ"א, כיון דעינינו רואות בחול דאין דרכו ליפול עכ"ד.

ויש להביא רא"י מוכחת לדבריו דכה"ג דהוי דרך בכך מהני אף דאינו תפור, מדברי הא"ר (שם סעיף ל"ו) אצל הבתי ידיים [הענטשטיין] דמבואר בשו"ע דכשהוא תפור וקשור מהני לצאת בו, והקשה הטו"ז (סק"ד) דמ"מ כיון דהענטשטיין הוא דבר חשוב א"כ כשלא לבוש בו יהיה משוי דאינו בטל בקשירה, וכן הקשה בביתא"ה וכמבואר בביה"ל (ד"ה שיתפרס) [דהיינו דלמא דלא הוי הדרך להיות תפור, דאם הוי הדרך א"כ שיטת הגר"א דמהני שיהיה בטל, כמבואר שיתפרס (סעיף כ"ג) ובמשנ"ב (סקפ"ד ובעשה"ז ס"ק ק"א)], ומיישב הא"ר (אות ט"ו) דכיון דקשורו בבתי ידיים של מלבוש בטל הוא לגבי בגד, והוי כאילו בתי ידיים הם ארוכים יותר, ואף שהוא דבר חשוב מ"מ בטל הוא לבגד כולו כיון שהכל מין מלבוש. ואחר כך כתב, וגדולה מזו מצאתי בספר תניא וז"ל, שאם יש בבתי ידיים קרסים ומחברים בבתי זרועותיו שמוות להוליכם, ולהלן (אות ט"ח) מחלק, דבקשר שאינו של קיימא ועניבה גרע מקרסים, גם אפשר דעניבה נפתחת ע"כ. והיינו דנתקשה כיון דכתבו הפוסקים דבעינן קשר של קיימא מאי שנא קרסים מהני, ומיישב בב' תירוצים, ואופן א' משמע כוונתו דקשר שאינו של קיימא ועניבה, הוי דבר ארעי שעושה ולא קבוע בבגד לחבר, אבל קרסים הוי דבר שקבוע בבגד שנעשה לחבר זה בזה, ומוכח דנעשה להתבטל ולהתחבר ועל כן עדיף מקשר שאינו של קיימא, ואח"כ כתב דעניבה וכח"ה אינו של קיימא נפתחת משא"כ קרסים, והיינו דחוששין שיהא נפתח בקל ויבא להוציא בידים,

והשתא לענין נידון דידן בהקפוט"ר שתלוי על הבגד דומה לבתי ידיים, דודאי אף הבתי ידיים אינו ממש כדגומת הבית יד רק חלק נפרד בצירוף מיוחד, שנעשה ללבוש על הידיים לעת הצורך, ומ"מ הוא חלק מהבית יד כלשון הא"ר כאילו הם בתי ידיים ארוכים והכל הוא מין מלבוש, וה"נ הקפוט"ר הזה הוי חלק המלבוש שנתארך למעלה ויוצא ממנו והשתא לענין נידון דידן בהקפוט"ר שתלוי על הבגד דומה לבתי ידיים, דודאי אף הבתי ידיים אינו ממש כדגומת הבית יד רק חלק נפרד בצירוף מיוחד, שנעשה ללבוש על הידיים לעת הצורך, ומ"מ הוא חלק מהבית יד כלשון הא"ר כאילו הם בתי ידיים ארוכים והכל הוא מין מלבוש, וה"נ הקפוט"ר הזה הוי חלק המלבוש שנתארך למעלה ויוצא ממנו

המשך דבר הכתבים

רוצים להשמיט. וכשומעים את דבריו היוצאים מפה קדוש קיימו וקייבלו מה שאמר וכתבו בנש"ק.

עוד סיפר לי [ר' יוסף אשכנזי משב"ק], שפ"א אירע שנשעו לעיר וואשערהעלי ברומני' והיה אז ר"ח מנחם אב, והבעה"ב עשה סעודה של בשר ולא רצה לאכול, ואמר שניכאו דגים לאכול, כן גם דגים הוא כבשר. והביא זה אחר זה כמה מיני בישולים מדגים, והיה אדמו"ר זצ"ל צחק ואמר אחר כך להבעה"ב, אתה רואה שמדגים יכולים לעשות כמה מיני בישולים שונים שמבשר לא היית יכול לעשות כמזה.

סיפר לי ר' זלמן ליב וואלדמאן נ"י שבאחרית הימים של מרן אדמו"ר ז"ל שהי' קשה לו התענית רצו לקצר באמירת הקינות שלא להטריחו כ"כ באמירת הקינות שיתארך הרבה, וכשהי' אדמו"ר יוצא באמצע הקינות העבירו (פארמישט) כמה דפים בתוך הקינות דכשיחזור יתחיל משם וידלג ממקום שפסק עד המקום שהעבירו הדפים, וזה הי' באחרית שהי' חלוש, ואעפ"כ כשחזר חזר למקום שפסק, שהחזיר את הדפים למקום שפסק, וזה פלא.

ב"ה תשנ"ה

הי' לי חלום כמדומה לי בשנת תשנ"ג, שהייתי ער כל ליל שישי שבת לפני סליחות, ולפנות בקר נרדמתי על הכסא, וחלמתי שהוא הושענא רבא ומורי ורבי דורש בבכיות וכל העם בוכין דרכו בקדש, והייתי שואל מאי נפק"מ הא גם כשאישי אחר דורש העם בוכין, והשיבו לי שכשאישי אחר דורש בוודאי בוכין התחתונים המצויים שם, אבל כשמורי ורבי דורש אז עליונים ותחתונים בוכים עמו, והכרתי שהוא חלום אמת.

ג. דבאופן זה יש לימוד זכות לשמוע טעיפס כאלו, כיון דעיקר השירה הוי בדברים המעוררים, ועיין בשו"ת תשובה מיראה (ח"ב שם) לזמרת יראתך (אות ת"ל) מה שנתבאר בזה.

ד. דבספר חסידים (סימן תשס"ח) כתב: ויזהר מי שקולו נעים שלא יזמר ניגונים נכרים כי עבירה הוא, ובסימן רל"ח כתב: מי שיש לו קטן מוטל בעריסה כדי שלא יבכה לא ירגנו לו שירים וזמירות של גוים, ובברכי יוסף (אות ו) הביא מספר מעשה רוקח לאסור אף באופן שרק הלחן [היינו בלי התיבות] הוא של נכרי אף שהשיר הוא קדש, והברכ"י חולק על זה דרק אם השיר של נכרי עי"ש, ומ"מ פשוט דבאופן שנעשה ניגון הנכרי באופן שהוא מוטבע בתנועות של וזהמא ורצח, בוודאי הוי בכלל ניגונים נכרים כיון שעצם מהותם הוא משל רעת הגוים, והוא בכלל דברי המאמר מרדכי (שם סק"ב) בשם השלה"ק ושאר ספרי מוסר שלא לומר שירי עגבים וכיוצא לתינוק שזה מוליד לתינוק טבע רע וכו' עי"ש, וכמו כן זה מולידים טבע רע בשומעים כידוע בחוש, ובספר יוסף אומץ (סימן תר"ב) כתב: אין לשנות ניגונים בליל שבת ומוצ"ש בניגוני זמרי נכרים וכו' וכש"כ שלא יעשו ניגונים אלו בביהכנ"ס וכו'. ובכפ החיים למהר"ח פלאגי (סימן י"ג דין ו) כתב: מי יתן והיה שיהיה הפייטנים והמשוררים שלא ינגנו הקדיש וקדושה במלבושי הנכרים במאקאם, הדיוע ממנו יבוא לו הרהורים רעים, והוא חוטא ומחטיא, וכן הוא בספר זכור לאברהם (מערכת קדיש).

605.313.6638

קול התשובה

אפשר לשמוע התשובות המופיעים במדור זו מפי כ"ק מרן רבינו ז"ע הוראות להגיע למדור התשובות 113 ואח"כ לצלצל מספר התשובה. לדיומא תשובה את ת"ר. תמצא בכפזר 605 וכן הלאה

עד שהבטיחו שיתקן כל מעשיו, ואזי נתן לו הרה"ק הבטחה לישועה וכן הוה שראה ישועה גדולה במסחרו.

וזהו שהזהירה תורה ראה אנכי נתן לפניכם וגו', דכשרוהא האדם שבאין עליו צרות וייסורים עליו להתבונן בעצמו ולפשפש מעשיו למצוא הדבר שצריך תיקון, שאין ייסורים בלא חטא ובודאי שנמצא אצלך דבר הצריך תיקון אלא שאינך יודע זאת, והקללות והעונשים באים לעורר את האדם שידע שמוכרח לתקן מעשיו.

מסופר על הצדיק ר' ישראל סאלנטער זי"ע שלא רצה להנות מממתת בשר ודם ע"כ פתח חנות קטנה של תבלינים, ואשתו הצדקת היתה מוכרת בחנות משך היום, וכך יכל הצדיק ר' ישראל לישב בשלוה על התורה והעבודה בבית המדרש, בכל יום לעת ערב היה ר' ישראל נכנס לחנות ושאל וחקר אצל אשתו על כל מה שמכרה וקנתה משך היום, ועל כל דבר שהיה מוצא בו חשש מדיני חו"מ או כל חשש אחר היה מעיר לאשתו שלא תעשה כך וכך, לפעמים מכרה ביוקר העיר על חשש הונאה, והיה פעם שקנתה סחורה מנכרי העיר לה שמצד הדין היתה צריכה להעדיף ולקנות דוקא מיהודי אע"פ שהוא ביוקר יתר ולא לקנות מנכרי, וכך היה מוצא כל פעם הערות וחששות אחרים, עד שראה שלא ניתן להחזיק חנות למקח וממכר בלי להיכשל בהרבה חששות של איסורי תורה וסגרי החנות. מעשה זה אינו מחייב אתנו שניגהו כן גם אנו, שאין אנו בדרגה זו של הצדיק ר' ישראל, אבל מוסר זאת עלינו לקחת להשגיח בעין פקוחה שיהא כל המומ"מ ע"פ דרכי תורה, ולמעט במו"מ עם אומות העולם, ושלא לילך בדרך אשר לא ידעתם, אלא ילך לבטח בדרכי תורה המסורה שדרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום.

אי"תא בכתבי האר"י הק' שבחטא אדם הראשון נתפזרו הרבה ניצוצות הק' בכל קצוי הארץ, ונגזר על האדם שילך ויגלה בכל הארצות לקבץ כל ניצוצות הנפזרים מארבע קצות הארץ. ושמעתי מרבינו זי"ע באחד מדרושוני בירושלים עיה"ק בלאר בזה דברי המדרש (ילקוט שמעוני תורה פרשת בראשית רמז כז) רבי אבהו בשם רבי יוסי ברבי חנינא, והמה כאדם עברו ברית, אמר הקדוש ברוך הוא אדם הראשון הכנסתיו לגן עדן וצויתיו ועבר על צויו, ודנתיו בגרושין ובשלוחין וקוננתי עליו איכה. וכך פירש רבינו, דנתיו בגרושין שנגזר על האדם להיגרש ולהתפזר בכל קצוי תבל, אבל צריך לידע שדנתיו בשלוחין שהאדם הוא שליח מהשי"ת לכל מקום שהולך לקבץ ניצוצות הקדושים שנתפזרו שם.

יעורינו ה' שנוכה להתכונן כראוי בחודש אלול, ונזכה כולנו למשפט רחמים וחסדים ובבנין הבית השלישי שלא נבנה עדיין שהיה כבר צריך להיות, ואסיים בדברי רבינו זי"ע שזכרנו ששורר את בני" בדברי הכותשין ובפרט באלו הימים ונתעוררו כולם לחשובה בדמעות שליש וזל"ק: דער בוכ"ע זאל מציל זיין כל עמו ישראל, ער זאל זיי מציל זיין מכל צרה וצוקה, מ'זאלמיר די זכיה האבן מ'זאלמיר תשובה טוהן פאר הקב"ה בשמחה ובנחת מתוך הרחבת הלב בקדושה ובטהרה, דער בורא עולם זאל מקרב זיין לבבות בני ישראל לפניו יתברך שמו, מ'זאלמיר דערלייכטן יודישע הערצער און יודישע אויגן מ'זאלמיר נאך זעהן דעם אמת לאמתו, מ'זאלמיר זוכה זיין במהרה, ס'קומט טאקע דער חודש אלול א זמן התשובה, מ'זאלמיר זוכה זיין טאקע טוהן תשובה שלימה, ס'זאל זיין תכלה שנה וקללותיה, ווען ס'קומט דער לעצטער חודש אין יאהר זאלמיר האבן הכנה אויף השנה הבאה לקראתניו לשלום, מ'קאן נאך ביז דעמאלץ געהאלפן ווערן, און שפעטער אוראי, מ'זאל במהרה זוכה זיין צו די ישועה שלימה, מ'זאל חלילה נישט נדחה ווערן ווען יודען וועלן געהאלפן ווערן ס'זועט זיין ישמחו השמים ותגל הארץ מ'זאלמיר זיין באטייליגט אין דער שמחה, די שמחה פון הקב"ה מיט יודען, מ'זאלמיר זוכה זיין צו זעהן דעם רעטעע התרוממות, בהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

טלטול מאכל שאסור באכילה

לג. מאכל האסור באכילה - אם המאכל אסור מצד עצמו כגון טבל, הוי מוקצה ואסור לטלטלו כלל כדין מוקצה מחמת גופו, אבל אם אין המאכל אסור מצד עצמו, אלא שפ"י שעה יש איסור לאוכלו, לא הוי מוקצה.^[א]

טלטול חמץ בשבת ערב פסח קודם שעה שישית

לד. חמץ בערב פסח שחל בשבת קודם סוף זמן ביעור חמץ, אינו מוקצה כלל, אע"פ שכבר אסור לאכלו מסוף זמן אכילת חמץ, מ"מ ראוי הוא לגוי או לכלבים, ולכן מותר לטלטלו אפילו שלא בשביל גוי או כלב.^[ב]

טלטול מאכלים שנזרקו לאשפה בזמנינו

לה. מאכלים שנזרקו לאשפה, אע"פ שהם עדיין ראויין לאכילה, מ"מ בזמנינו שאין רגילות להוציא שום דבר מאכל מן האשפה מפני שהם נמאסים, יש להחמיר ולאוסרם משום מוקצה.^[ג]

א. בשו"ע (סימן שח סעיף ט') דטבל הוי מוקצה מחמת גופו וכן ביצה שנולדה ביו"ט או משקים שזבו הוי מוקצה מחמת גופו עיי"ש. אולם עיקר יסוד דברי הרב ז"ל הוה הוא חידוש דמאכל איסור יהיה חמור מכלי שמלאכתו לאיסור, בעוד שלענין היתר הוי אוכל קיל טפי מכלי, דאכל של היתר הלא אין בו מוקצה כלל ומותר לטלטלו אפילו שלא לצורך כלל, משא"כ כלי דאינו מותר כ"א לצורך. הא מיהא ז"ל דברי הרב ז"ל דאין לך בו אלא חידושו והיינו דבר שאסור מחמת גופו, כמו טבל וביצה שנולדה ביו"ט שהם אסורים מחמת גופן בשבת ויר"ט, משא"כ במה שגוף הדבר אינו אסור כלל אלא שיש חיוב להתרחק זמן מה שלא לאכלו, לא שייך עליה שם איסור מחמת גופו, דהא גוף הדבר אינו אסור כלל, אלא שיש על האדם ציווי להתרחק ממנו עדיין, דבזה לא הוי מוקצה מחמת גופו. וגם מ"ש המג"א (סימן תקטו סק"ב) דכל מידי דאסור באכילה אסור בטלטול עיי"ש, כוונתו רק ככלי שמלאכתו לאיסור, אבל לא כמוקצה מחמת גופו. והא דטבל אסור כמוקצה מחמת גופו, והו"ר טבטל דהוי איסור עולם וגם חסר תיקון, ולכן דמי טפי לעצים ואבנים שהן הנה בעיקר מוקצה מחמת גופו, אבל סתם איסורים דאסידי באכילה זמן מה ואח"כ ישוב להיתרו ממילא בלי שום צורך תיקון, למה יגרע מכלי שמלאכתו לאיסור. וגם מבינה להדיא בכמה דוכתי. ומה שכתב המג"א (סימן תמד ס"ב) דאין לסמוך בה כרע' המיטה אסור כמבואר שם, אין להביא ראיה דכל איסורי אכילה הוי מוקצה מחמת גופו, דהתם משום גזירה דרבנן הוא משום משקים שזבו ביו"ט או משום איסור הכנה כמבואר שם (עמק התשובה ח"ד סימן טו).

ב. כמו שכתב המג"א (סימן תמו סק"ג) והסיכמו לדבריו הלכה הפמ"ג והחק' יעקב ושאר אחרונים ופשוט. ואף באופן שאין שום כותי או כלב מותר לטלטל, דהואיל וחזי לבהמה, שוב מותר לטלטלו אפילו אין מטלטלו לבהמה, וכן מבואר להדיא מהא דקד"ל (אור"ח סימן שח סעיף ט"ט) דכל שהוא ראוי למאכל חיה ועוף המצוים מטלטלין אותן, דמבואר דאין צריך שיטלטלנו עבור חיה ועוף דוקא, ואפילו לאותן הדעות דס"ל דבעינן שיהיה עומד לבהמה דוקא כמבואר לענין דג תפל (עיי' שם סעיף לא), ולא סגי שיהיה ראוי לבהמה, מ"מ חמץ אחר ד' שעות בודאי עומד כבר לכלבים וכמו בהמה שנתגבלה, הואיל ולא חזי לאדם, וכלבים הוי דבר המצוי כמ"ש הרמ"א (שם סעיף ט"ט), וכן מביא להדיא בכמה דוכתי. ומה שכתב המג"א (סימן תמד ס"ב) דאין להחמיר בזה (פ"ג מהל' חמץ ה"ג) שכתב דכופה עליו כלי, וכתב המג"א דהיינו היכא דליכא כותי או כלב עיי"ש, אין כוונתו דהיכא דליכא כותי או כלב אסור לטלטל, אלא ר"ל הואיל וליכא כותי או כלב אין יתנהג כין שהוא שבת ואסור לטלטל לחוץ, ועו"ר כנת דכופה עליו כלי, אבל איה"ג דאם אפשר לו להוליכם לחוץ ע"י עירוב או להשליכם לבית הכסא אשר בביתו, בודאי דמותר, דהא אכתי שרי בטלטול עד סוף שעה חמישית, וזה ברור (עמק התשובה ח"א סימן סח).

ג. אע"פ שקודם שנזרקו לאשפה אין בהם מוקצה כיון שהם עדיין ראויין לאכילה, מ"מ אחר שנזרקו לאשפה היות ובזמנינו תרגלו רבים מעמנו לחיות חיי הרווחה, והדרך שזורקים לאשפה גם אוכלים שהם עדיין ראויים לאכילה קצת ויותר, משרה' כיון שהם נמאסים באשפה אין הדרך להוציאם משם, ולכן שפיר יש להחמיר ולאוסרם משום מוקצה (תשובה מיראה ח"א סימן נח).

טלטול תרופות בשבת

לו. תרופות אשר שכיח שיבואו לידי שימוש של בני הבית, וכ"ש הני כדורים המיוחדים למיחושי הראש כגון 'טיילענאל', וכיו"ב, אינם מוקצה בשבת. ומ"מ אם בודאי לא יצטרכו להם בשבת, הוי מוקצה ואסור לטלטלם.^[ד]

טלטול מאכל בהמה

לז. דברי מאכל העומדים לאכילת בהמות ועופות, אע"פ שאינם ראויים למאכל אדם, אינם מוקצה ומותר לטלטלם אפילו שלא לצורך כלל כדין מאכל אדם.^[ה] וכן קליפות 'מאראנצין' [-'אראנדשעס'] הראויים למאכל בהמה, אע"פ שדרך רוב בני אדם להשליכם לאשפה, אינם מוקצה כלל כדין כל מאכל בהמה דאינו מוקצה אף למי שאין ברשותו בהמה.^[ו]

טלטול בגד שאסור ללבשו או מנעלים ביו"כ

לח. בגד שיש איסור ללבשו - אם הבגד אסור מצד עצמו וצריך מעשה להתירו בלבישה כגון שעטנז, הוי מוקצה מחמת גופו ואסור לטלטלו אפילו לצורך גופו ומקומו.^[ז] אבל אם אין בו איסור מצד עצמו, אלא שיש איסור להלבישו לפי שעה כגון מנעלים ביו"כ, הוי מוקצה רק ככלי שמלאכתו לאיסור ומותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו.^[ח]

ד. דהא מטעם זה מחזיקים מיני כדורים אלו בבית, דאם איתרמי איזה צורך בהם, יהיו מוכנים אצלם מיד (תשובה מיראה ח"א סימן נט).

ה. הפמ"ג (אור"ח סימן תמד א"א סק"א) כתב בתוה"ד 'מצה' שאסורה לאכול בערב פסח, אם יש לו עופות שרי בטלטול אם רוצה ליתן לעופות, צ"ע אי הוי כאוכלין דמותר לצורך עצמן, הואיל כעת אין ראויין כי אם לעופות, לאו אוכל אדם הוי' עכ"ל, יעו"ש. אכן איני יודע מנין לו להפמ"ג ז"ל דאין מותר לטלטל אפילו שלא לצורך, שייך רק גבי אוכל אדם, ולא גבי מאכל בהמה, דהא כל מקור הדבר דמותר לטלטל אוכלין אפילו שלא לצורך, הוא מדברי הר"ן ז"ל (שבת פח. מדפ"ה) שכתב וז"ל 'ומיהו אפילו אם נאמר כן דכלי שמלאכתו להיתר שלא לצורך כלל אסור לטלטל, ה"מ בכלים אבל כתיב הקודש והואילן שלא נאסרו מעולם, כל המחמיר עליו להביא ראיה, עכ"ל. וא"כ ה"ה נמי מאכל בהמה שלא נאסר מעולם כל המחמיר בו עליו להביא ראיה, ומנלן לחלק בזה בין מאכל אדם למאכל בהמה (עמק התשובה ח"א סימן סח ד"ה אכן).

ו. ולי דמי לקליפות בציץ שנעשים מוקצה, כיון שאינם ראויים אפילו למאכל בהמה (מראות חזקתא ח"ה מוקצה בשבת עין קמ"ו).

ז. כמן שהביא השו"ע (אור"ח סימן שח סעיף מז) דעת האוסרים בזה, וכן נקטו הפוסקים לעיקר, וכתב בשו"ע (שם סעיף פה) טעמא דמילתא 'מפני שאין תורת כלי מועיל אלא לכלי שמלאכתו לאיסור בשבת בלבד אבל בחול מלאכתו להיתר, שאף אם בשבת אינו ראוי כלל לשום תשמיש מותר לטלטלו, הואיל ויש עליו תורת כלי, דהיינו שראוי הוא למלאכתו בחול, כגון נר שמדליקין בו נפט, שבשבת אינו ראוי לכלום ומותר לטלטלו מפני שיש עליו תורת כלי כמו שנתבאר למעלה, אבל אם גם בחול אינו ראוי למלאכה כגון בגד שעטנז שאסור להתלבש בו גם בחול, אין עליו תורת כלי ומלבוש כלל וכו', ואין מועיל לו להבגד מה שיש עליו צורת תואר מלבוש, כיון שאסור ללבשו, כמו שאין מועיל למאכל האסור באכילה בשבת להתירו בטלטול מפני שיש עליו תואר אוכל, ותואר אוכל עדיף מתואר כלי, עכ"ל הרב ז"ל. ומבואר מדבריו דגם בבגדים האסורים בלבישה יש לחלק אם הבגד אסור מצד עצמו והיינו שאסור הו' עדיין על הבגד גם בימות החול, ובין אם הבגד אינו אסור מצד עצמו אלא שיש איסור ללבשו כעת לפי שעה שבוה לא נתבטל הימנו תורת כלי (עמק התשובה ח"ד סימן יז ד"ה שוב).

ח. אע"ג דאסור ללבשו מנעלים ביו"כ, מ"מ אינו מוקצה מחמת גופו כמו בגד שעטנז בשבת, דבגד שעטנז הוי הבגד אסור מצד עצמו איסור עולם ואינו תלוי בזמן זה או אחר, משא"כ מנעלים ביו"כ שהם ראויין לערב במוצאי יו"כ, נידון רק ככלי שמלאכתו לאיסור דשרי לטלטלו לצורך גופו ומקומו (עמק התשובה ח"ו סימן יד ח"ח סימן כ"ז).

דבר החסידות

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה (יא, פ'). אם המצות וחיבים עד שכל יום בעיניהם כדיוטגמא חדשה היא ברכה ושמחה וחידה בעשרת המצות גופא, ועוד עתיד לקבל שכר על אותה שמחה, והיינו את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אם אשר אנכי מצוה אתכם היום", והקלה הוא אפי' ישמור כל המצות אך הם עליו לעול ומשא ואינו היום", והעשי' בעצמה אינו ברכה בעושה על אפו וחמתו כמצות אנשים מלומדה, וסופו עונשים מרובה דכתיבי תחת אשר על עבדת את ה' אלקיך בשמחה וטובו לבב, ועבדת את אויביך רחמנא לצלן, ומסיים ללכת אחרי אלקים אחרים כי אנפי' שעובד ה' היום מ"מ כיון שהמצות עליו לעול סופי לעצו".

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (יא מז). הקשו המפרשים הלא הקדוש ברוך הוא כשנותן שכרן של מצוות בעולם הבא. עובר על לא תלין, ומתריצים שהתורה נתנה על ידי שליח ואין עוברים על כל תלין. ברם, אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענוס (מכות כד), ואם כן מגיע השכר גם בעולם הזה, וזה שנאמר, ראה אנכי, עבור קיום מצוות אנכי, נותן לפניכם היום, בעולם הזה, ברכה.

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כז). היינו כי הכל הוא מזה, כי בטבע האדם לדעוק ולצעוק לה' בעת צרתו מה עשה לו, ובעת שישפיע לו כל טוב טח עינו מראות כי מזה' הוא, ויאמר כחי ועצם ידי עשה לי את כל החיל הזה, על כן מראה השם יתברך ראה אנכי כו' היינו כי הכל הוא מהשם יתברך.

את הברכה וכו' והקללה וכו' (יא, נו). הנה בברכה אמר את הברכה ובקללה אמר והקללה לא אמר, את "ע" מה שאיר"ל כשברך ברכו מא' עד ת' מאם בחבוקי עד קוממויות, וישלשלן ע" מה', היינו מאום לא תשמעו עד ביד משה (ויקרא כ, טו), ולא עוד אלא שהם מופכין הוא"ו קודם לה"א (ויקרא, לה) וזה שגרמם בכאן א"ת הברכה מא' עד ת' והקללה היינו ו"ה מהופכים להיות חבית ישראל, נ"ל ועפ"י פשוטו אמר בברכה את, לרבות הברכות עד בלי דל מה שאין קבלות אין חפץ להשי"ת בריבויים, לא אמר את. נ"ל. **אנא דלכא**

-חודש אלול-

אז תשמה בתולה במחול וכו' (ירמיה לא, יב). שמעתי מאת שאר בשרי הרב החסיד הקדוש מוה"ר אלעזר זצ"ל מ"ב בליזענסק, אז תשמה בתולה היינו רמז לחדש אלול אשר מזלו, בתולה, הנה תשמה במחול כשימחול השי"ת עונותיהם של ישראל עכ"ר.

יש להזמין אצלי לכתוב ס"ת תפילין ומוזוות בכתב נאה ומהודר
יואל משה ברנ"א ראטה - סופר סת"ם 845-376-4440

[illegible]

צווייטע באַנד
ערשינען!

המסע
המסע
המסע

קלארע פסקים

פאר יעדע אידישע שטוב

געשמאקע און קורצע
שאלות ותשובות איבער אלע
ד' חלקי שו"ע, איבער פילע
אינטערסאנטע און אקטועלע
נושאים וואס זענען נוגע טאג
טעגליך, באגלייט מיט רייכע
ביאורים להלכה ולמעשה.

וואס זענען גע'פסק'נט
געווארן בע"פ דורך כ"ק

גאב"ד קארלסבורג

זצוק"ל, בעל עמק התשובה

מערב
דבר יחזקאל
לחצות סביב בוקר
ובני נאד' קאמלסער

347.939.9125

צו באקומען אין אלע ספרים געשעפטן

שליח מיוחד
יתפלל בעדך בכל ערב ראש חודש

אצל ציון המציונות באתרא קדישא מירון של מרן רבינו הגאב"ד זי"ע

ויגמר ספר תהלים
לכל משתתפי הקבוע
להוצאת המערכת

לזכר עולם יהי' צדיק

לומר נשמת כבוד קדושת רבינו הגדול, מרא כדולי תלמודא, עמוד ההוראה, רבבי ישראל ופרשיו, אוריו והתומים, איש אלקים קדוש, בועיתא דנורא, עמודא דנורא, דימטמן גליון ליו, נשיא אלקים בתוכו מרון רבינו **יחזקאל** בן הגד"צ רבי **יצחק אייזיק** וצוקולדה"ה

אנו למי כי חושבנא, בהילקא מאמנתא איון האלקים

ביום א' לס' ויק"פ ובחד חשווןא יאטיקטר והדרי נשמתו הטוהרה ליוצרו,

ביום **ב' ס' תשרי** שנת **תשפ"א** לפ"ק

בקשה מיוחדת

אנו פונים בזה לכל לומדי והוגי הגליון,
שמי שנמצא אצלו:

דברי תורה, הלכה ותשובה, מכתבים,
סיפורים או עובדא מפרקי חיי
ותולדותיו וקורות ימיו של

כ"ק מרון הגאב"ד זצוק"ל

וכן מי שיש תח"י

**איזה רעקארדינג של דרשות, שיחות
וכדו',**

ושינאיל וא רמורו להודיעו

וידע חלקו בני מזרי הרבים

אנחנו רוצים להודות לך על שיתוף הפעולה.

אפשר להתקשר אלינו:

347.939.9125

מעררת: 605 313 6638

פזקס: 888.384.2695

49 St. #472 Brooklyn N.Y. 1

הרוצה לנדב גליון לע"נ או לרגל שמחה וכדו', להעיר ולהאיר ולכתוב להמערכת, וכן מי שרוצה לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע יפנה להמערכת.